

GRUPLARDA VE SOSYAL HAYATTA

İLETİŞİMİN ÖNEMİ

Yapboz parçalarının bir araya gelerek anlamlı bir bütün oluşturması gibi insanlar da toplumda birlik ve beraberlik içinde yaşarlar. Toplumda birlikte yaşama kültürünün gelişmesi ve güçlenmesi bireylerin bir arada uyum içinde yaşamalarını sağlayan çeşitli unsurlara bağlıdır. Bu unsurlar bireyler arasındaki ilişkileri güçlendirerek toplumsal dayanışmayı destekler.

Toplumda birlikte yaşama kültürüne etki eden unsurlarla ilgili örnekleri aşağıdaki yapboz parçalarının üstüne yazınız.

İnsanların birbirinin haklarına ve düşüncelerine saygı göstermesi toplumda birlikte yaşama kültürünü güçlendiren bir davranıştır.

Toplumda Birlikte Yaşama Kültürüne Etki Eden Unsurlar (Yapboz Parçaları)
İnsanların birbirinin haklarına ve düşüncelerine saygı göstermesi toplumda birlikte yaşama kültürünü güçlendiren bir davranıştır. (Kitapta verilen örnek)
Bireylerin empati kurarak birbirlerinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışması.
Toplumsal dayanışma, yardımlaşma ve paylaşma duygusuyla hareket edilmesi.
Farklılıklara hoşgörü gösterilmesi ve ön yargılardan uzak durulması.
Karşılaşılan sorunlarda kırıcı olmadan barışçıl ve uzlaşmacı çözüm yollarının aranması.

Aslı'nın Arda'ya kırılma sebebi nedir?

Çevrim İçi Yazışma İncelemesi (Görsel 1.2)

1. Aslı'nın Arda'ya kırılma sebebi nedir? Cevap: Aslı, sınavdan düşük not aldığı için Arda'nın "Bu sınavdan herkes düşük not aldı galiba." şeklindeki genel mesajını kendisini küçümsemek ve onunla dalga geçmek amacıyla söylediğini düşünmüş ve bu yüzden kırılmıştır.

2. Aslı, arkadaşlarını doğru anlayabilmek için nasıl bir iletişim kurmalıydı? Neden? Cevap: Aslı, peşin hüküm verip Arda'yı suçlamak yerine "Arda ne demek istedin, bizi mi kastediyorsun?" diyerek durumu açıkça sormalıydı. Çünkü yazılı mesajlarda ses tonu ve jestler olmadığı için duygular yanlış anlaşılabilir. Anlamadan tepki vermemek daha doğrudur.

3. Arda'nın arkadaşlarının yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız? Cevap: Arda'nın arkadaşlarının yerinde olsaydım, hemen öfkelenip yargılamak yerine Arda'ya ne demek istediğini sorardım. Ayrıca yazılı mesajlarda bu tür yanlış anlaşılmaların olabileceğini hatırlatarak gruptaki gerginliği tatlıya bağlamaya çalışırdım.

Görsel 1.2

Aşağıda verilen örnek olayı inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

Trafikte İletişim Dili

Emre'nin babasının sakin ve anlayışlı bir dil kullanması trafik ortamındaki gerginliği nasıl etkilemiştir?

dan önlerine kırdı. Emre'nin babası frene bastı. Emre, emniyet edip irkildi; kalbi hızla caromava baslamıştı.

Bu durum iletişimde hangi davranışın önemini göstermektedir? Cevap: Babanın sakin, öfkesiz ve kendi hissini ifade eden yaklaşımı (ben dili), karşıdaki öfkeli sürücünün hatasını anlamasını ve özür dilemesini sağlamıştır. Böylece olası bir tartışma önlenmiş ve gerginlik sona ermiştir. Bu durum iletişimde ben dili kullanmanın, sakin kalmanın ve empatinin önemini göstermektedir.

kadaki başka bir aracın surucusu: "Yolu kapatmayın, ilerleyin!" diye bağırıldı. Emre'nin sürücüyeye de gerilmeden anlayışla elini kaldırdı. Gülümseyerek "İyi yolculuklar." dedi.

en hareketlenirken Emre babasına hayranlıkla bakıyordu. Çünkü karşıdaki kişiyi suç- kendi hissini sövlemenin koca bir fırtınayı daha baslamadan nasıl dindirdiğine kendi

1. Dâhil olduğunuz gruplarda veya sosyal hayatınızda karşılaştığınız iletişim problemlerine bir örnek yazınız. Cevap: Okulda grup çalışması yaparken bir arkadaşımın benim düşüncemi dinlemeden kendi fikrini zorla kabul ettirmeye çalışması ve sözümü keşmesidir.

syal hayatınızda karşılaştığınız iletişim problemlerine

2. Verdiğiniz örnek olaydaki iletişim probleminin çözümüne yönelik önerileriniz nelerdir? Cevap: Arkadaşımla sakin bir ses tonuyla konuşup "Fikrimi söyleyemediğimde grupta önemsiz hissediyorum." diyerek ben dilini kullanabilirim. Sırayla birbirimizi dinleme kuralı koyarak ortak bir karara varabiliriz.

Karekodla verilen videoda hangi iletişim hataları yapılmıştır? Açıklayınız.

İletişim ile İlgili
Video

Aşağıda verilen örnek olayları inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

Görsel 1.4

İsmail, matematik dersinde anlamadığı bir konuyu öğretmenine çekinerek sorar. Öğretmen, İsmail'in sorusunu dikkatle dinler ve gülümseyerek "Bu çok iyi bir soru İsmail, teşekkür ederim. Bu birçok kişinin zorlanabileceği bir konu." der. Ardından konuyu farklı ve daha anlaşılır bir örnekle tekrar anlatır. Sınıftaki diğer öğrenciler de dikkatle dinler. İsmail soru sormanın önemli olduğunu fark eder ve kendini daha rahat hisseder.

Sema, okul servisinde telefonundan yüksek sesle bir video izlerken yan koltukta kitap okumaya çalışan arkadaşı Seda'nın dikkatini dağıttığını fark etmez. Seda durumu kibarca belirtince Sema hatasını anlar, videoyu hemen kapatır ve "Çok özür dilerim Seda, kulaklığımı evde unuttuğum için dikkatsizlik ettim." der. Seda ise tebessüm eder, çantasından kafa üstü büyük kulaklığını ve hijyenik temizleme mendilini çıkarır. "Sorun değil Sema, kafa üstü kulaklığımın süngerlerini bu mendille sileyim, yol bitene kadar bunu kullanabilirsin; kulağının içine girmediği için temizdir." der. Sema teşekkür ederek kulaklığı takar ve yolculuğa keyifle devam ederler.

Görsel 1.5

Görsel 1.6

Hüseyin, arkadaş grubuna hafta sonu izlemek istediği filmi önerir. Arkadaşlarından biri, önce "O filme kimse gitmez." diyerek Hüseyin'in fikrini alaycı bir şekilde reddeder. Hüseyin bu duruma üzülür. Ancak grubun diğer üyeleri, herkesin film zevkinin farklı olabileceğini ve farklı fikirlere anlayışla yaklaşılması gerektiğini hatırlatır. Alay eden arkadaş hatasını anlayıp Hüseyin'den özür diler. Hüseyin de arkadaşının bu anlık çıkışını anlayışla karşılar ve grupta düşüncelerini güvenle paylaşmaya devam eder.

Şenay, teneffüste sınıfa doğru heyecanla koşarken arkadaşı Aybüke'ye istemeden hızla çarpar. Aybüke'nin elindeki ödev kâğıtları yere savrulur. Şenay hemen durur, arkadaşına vardım ederek kâğıtları toplar ve öz teması kurarak samimi bir ses tonuyla

Verilen Örnek Olaylarda Dikkati Çeken Konuların Listelenmesi:

Öğretmenin soru soran öğrenciyi cesaretlendirmesi ve güler yüzle dinlemesi. Hatalı davranıldığında samimiyetle özür dilenmesi ve paylaşılan kulaklıkla sorunun çözülmesi.

Arkadaş grubunda alaycı tutuma karşı diğer arkadaşların doğru tutumu hatırlatması.

İstemeden yapılan kazalarda iyimser, hoşgörülü ve anlayışlı yaklaşılması.

Oluşturduğunuz listeden hareketle etkili iletişimin önemiyle ilgili sorular hazırlayınız.

Etkili İletişimin Önemi İle İlgili Sorular

İletişim esnasında göz teması kurmak neden önemlidir?

(Kitapta verilen örnek) ~~madgörmek~~ neden önemlidir?

2. İletişimde ben dili kullanmak insan ilişkilerini nasıl etkiler?

3. Empati kurmak bir tartışmanın büyümesini nasıl engeller?

4. Karşımızdaki kişinin konuşurken sözünü kesmemek neden etkili dinlemenin bir parçasıdır?

5. İletişimde sen dili kullanıldığında karşı taraf nasıl bir tepki verir?

Hazırladığınız sorulardan yola çıkarak etkili iletişimin (ben dili, empati, farklılıklara saygı, etkin dinleme ve beden dili) önemi ile "sen dili"nin iletişim üzerindeki etkileri hakkında yazılı, görsel veya dijital kaynaklardan bilgiler toplayınız. Topladığınız bilgileri aşağıda verilen boş alana yazınız.

Etkili iletişim, bireylerin duygu ve düşüncelerini birbirlerine açık, samimi ve doğru şekilde aktarmasıdır. İletişimde ben dili kullanmak, kişiliği değil davranışı merkeze aldığı için karşı tarafı savunmaya geçirmez ve uzlaşmayı kolaylaştırır. Empati ise kendimizi başkasının yerine koyarak olaylara onun gözünden bakmamızı sağlar; bu da kırgınlıkları azaltır. Farklılıklara saygı duymak toplumsal barışı güçlendirir. Konuşurken göz teması kurmak ve beden dilini doğru kullanmak karşı tarafa değer verdiğimizi gösterir. Sen dili ise suçlayıcı olduğu için iletişimi engeller ve tartışmaları büyütür.

Görsel 1.8: İki öğrenci arasında iletişim

İletişim ile ilgili verilen metinleri okuyunuz.

İletişim; insanların duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini sözlü, yazılı ya da sözsüz yollarla karşılıklı olarak paylaşma sürecidir. Bu süreçte karşı tarafa aktarılmak istenen duygu, düşünce veya bilgiye **ileti** denir. İnsan, toplumun bir üyesi olarak dünyaya geldiği andan itibaren diğer insanlarla iletişim ve etkileşim hâlinindedir. Bu etkileşim sayesinde hem kendini ifade eder hem de çevresini anlamayı öğrenir. Günlük yaşamda insanlar birbirleriyle iletişim kurarak toplumsal bağlarını güçlendirir (Görsel 1.8). Bu iletişim bazen yüz yüze bazen de teknolojik araçlar aracılığıyla gerçekleşir. Komşunuza "Günaydın!" demeniz, otobüste birine yer vermeniz, öğretmeninizin sorusunu cevaplamak için söz istemeniz ya da bir arkadaşınıza telefonla mesaj göndererek fikir alışverişinde bulunmanız iletişim örnekleridir.

Duygu, düşünce ve bilgilerin geniş kitlelere ulaştırılmasını sağlayan telefon, gazete, radyo, televizyon, genel ağ gibi araçlara **kitle iletişim araçları** denir. Kitle iletişim araçları ile geniş kitlelere çok kısa sürede ulaşmak mümkündür.

İnsanlar iletişim kurarken farklı yollar kullanabilir. İletişim genel olarak üç grupta incelenir:

Görsel 1.9: Etkili iletişim

İnsanlar arasında kurulan etkili iletişim, toplumun düzenli ve huzurlu bir şekilde varlığını sürdürmesine önemli katkıda bulunur (Görsel 1.9). **Etkili iletişim;** bireylerin birbirlerini açık, doğru ve samimi bir biçimde anlayabilmeleri anlamına gelir. Burada önemli olan sadece duygu, düşünce ve bilgilerin aktarılması değil iletişimin karşılıklı gerçekleşmesidir. Etkili iletişimde amaç karşıdaki kişiyi gerçekten anlamaktır. Bu iletişimin temelinde empati, ben dili, farklılıklara saygı, etkili dinleme ve beden dili yer alır; sen dili ise genellikle iletişimi olumsuz etkileyen bir ifade biçimidir.

Empati; kişinin kendini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun gözünden bakması, duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışması ve bunu karşısındakine yansıtmasıdır.

Aşağıda verilen örnek olayı inceleyiniz.

Gizem odasında ders çalışıyordu. Küçük kardeşi Emine ise oyun oynamak istiyordu. Gizem meşgul olduğunu söyleyince Emine üzülüp odadan sessizce çıktı. Bir süre sonra Gizem, Emine'nin oturma odasında tek başına oturduğunu, oyuncaklarına bile dokunmadığını fark etti. Yüzü asıktı. Gizem, kardeşinin yanına giderek şöyle dedi:

...

2 | Örnek olayda boş bırakılan yere aşağıda verilen cümlelerden hangisi getirilirse Gizem'in empati kurduğu anlaşılır? Buna uygun olan cümleyi "✓" sembolü ile işaretleyiniz.

—Emine, ben ders çalışırken sessiz olmanı söylemiştim. Neden üzülüyorsun ki?

☐

—Sen de hep oyun oynamak istiyorsun, biraz sabretmelisin.

☐

—Canın sıkılmış olmalı Emine. İstersen derslerim bittikten sonra birlikte oyun oynayalım.

☒

—Benimle konuşma Emine, tekrar dersime döneceğim.

☐

Ben dili; bireyin duygu ve düşüncelerini karşısındaki kişiyi suçlamadan, yargılamadan ve saygı çerçevesinde ifade ettiği iletişim biçimidir. Ben dili anlayış ve empatiyi güçlendirir, iletişimi olumlu etkiler. Örneğin "Eşyalarımın izinsiz kullanılmasından rahatsız oluyorum.", "Ödevlerimi zamanında yapmadığımdan başarımın düşeceğinden endişe ediyorum.", "Odanın dağınık olmasından rahatsız oluyorum.", "Sınıfta yüksek ses olduğunda kendimi huzursuz hissediyorum." gibi ifadelerde kişi duygusunu dile getirirken karşısındakini suçlamamış olur.

Görsel 1.10
Anne, baba ve çocukları

ÖZELLİKLERİ

Ben Dili

- Olumlu ve yapıcıdır.
- Kişiliği değil davranışı merkeze alır.
- Kişi iletişim kurmaya açıktır.
- Benlik saygısını olumlu yönde etkiler.

Ben diline örnek olabilecek iki cümle yazınız.

Ben Dilini Yansıtan Örnek Cümleler

1. Yüksek sesle konuştuğunda dikkatim dağılıyor ve kendimi huzursuz hissediyorum. 2. Verdiğin sözü tutmadığında endişeleniyorum ve üzülüyorum.

Farklılıklara saygı; insanların düşünce, inanç, yaşam biçimi ve değerlerine ön yargısız şekilde yaklaşmayı gerektiren iletişim biçimidir (Görsel 1.11). Örneğin sınıfta farklı bir dil konuşan ya da başka bir ülke kökenli arkadaşınıza saygı göstermek, onun kültürünü öğrenmeye çalışmak, nazik iletişim kurmak gibi davranışlar toplumsal uyumu ve barışı güçlendirir. Farklılıklara saygı, insana insan olduğu için değer vermenin bir göstergesidir. Bu iletişim biçimi hem insan haklarının hem de toplumsal barışın korunmasına katkıda bulunur.

Görsel 1.11
Farklılıklara saygı

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

İspanya'dan Türkiye'ye ailesiyle taşınan Maria (Mariya) Sıla'nın öğrenim gördüğü sınıfa kaydoldu. Yeni bir ülkede eğitim hayatına başlayan Maria, dil ve kültür farklılıkları nedeniyle ilk günlerde tedirgindi. Türkçeyi tam olarak konuşamamasına rağmen okulun ilk günü kendini tanıtmaya çalıştı. Bazı arkadaşlarının aksanına gülmesi üzerine kısa süreli bir üzüntü yaşayan Maria, bu durumu sınıftaki diğer arkadaşlarının ona destek olmasıyla atlattı. Özellikle Sıla, Seyhan, Göksu ve Irmak teneffüslerde Türkçe kelimeler öğretirken Maria'ya yardımcı oldular. Maria da arkadaşlarına İspanya'nın kültür ve

1. Maria'nın sınıf arkadaşlarından farklı olan yönleri nelerdir? Cevap: Maria'nın farklı bir ülkeden (İspanya) gelmiş olması, farklı bir kültüre ve ana dile sahip olması, ayrıca Türkçeyi henüz tam olarak konuşamamasıdır. (Sınıf arkadaşlarından farklı olan yönleri nelerdir?)

2. Maria'nın sınıf arkadaşlarından biri olsaydınız onunla nasıl bir iletişim kurardınız? Cevap: Ona güler yüzle yaklaşır, okulumuza hoş geldiğini söylerdim. Türkçeyi öğrenmesine yardımcı olur, kendi kültürümüzü anlatırken onun kültürünü de öğrenmek istediğimi belirtirdim.

Etkin dinleme, konuşan kişiyi doğru anlamak amacıyla kurulan önemli bir iletişim biçimidir. Etkin dinleyen kişi yalnızca söylenen sözlere değil karşısındaki kişinin duygu ve düşüncelerine de dikkat eder. Bu tutum iletişimde güven ve saygı ortamı oluşturur. Nitekim Türkçede yer alan "İki dinle, bir söyle." atasözü, konuşmadan önce dikkatlice ve sabırla dinlemenin önemini vurgular. Bir arkadaşınız derdini anlatırken onunla göz teması kurmanız, arkadaşınızı sözünü kesmeden dinlemeniz ve gerektiğinde ona "Seni anlıyorum." demeniz etkin dinlemenin göstergesidir. Etkili dinlemede dinleyen kadar konuşan da önemlidir. **İyi bir konuşmacı**; kelimeleri doğru telaffuz eder, dinleyenlerle göz teması kurar, ses tonunu iyi ayarlar, vurgulamayı doğru yapar ve düşüncelerini açık ve net bir şekilde ifade eder. Ayrıca sorulan soruları içtenlikle cevaplar ve anlattığı konuyu jest ve mimikleriyle destekler. Böylece konuşma süreci daha verimli ve anlaşılır gerçekleşir.

Etkin dinleme sırasında dinleyenin dinlediğini gösteren beden dili kullanması önemlidir. Dinlediğini gösteren beden dilini jest, mimik, duyarlılıkla dinleyerek dinleyebilir. Dinlediğini gösteren beden dilini kullanırken arkadaşlarınızla paylaşabilirsiniz.

Etkin Dinlemeyle İlgili Atasözleri:

İki dinle, bir söyle.

Söz gümüşse sükût altındır.

Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar
ama akıllı insan önce dinlemeyi bilir.

Dinlemekten kimse zarar görmemiştir.

İletişim biçimidir (Görsel 1.12). Sözlü ifadelerin yanında beden dili de iletişimi şekillendirir. Beden dilinde yüzdeki ifadeler mimik; el, kol, baş gibi vücut hareketleri ise jest olarak adlandırılır. Beden dilini doğru ve etkili kullanmak iletişimi olumlu etkiler. Kişinin konuşurken gülümsemesi, karşısındaki kişiye yönelmesi, göz teması kurması, onaylayıcı şekilde başını sallaması gibi davranışları olumlu beden diline örneklerdir.

Görsel 1.12: Beden dili

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. "Jest" ve "Mimik" ifadelerinin altındaki kutulardan uygun olanı işaretleyiniz. Daha sonra belirlediğiniz jest veya mimiğin anlamını yazarak emojiisini çiziniz.

	Jest	Mimik	Anlam	Emoji
	☐	☒	Mutlu	
	☐	☒	Şaşırmış / Şaşkın	
	☒	☐	Onaylama / Beğenme	
	☒	☐	DÜŞÜNÜYORUM, BİR FİKRİM VAR	
	☒	☐	Bilmiyorum / Kararsızım	
	☐	☒	Üzgün / Düşünceli	

Görsel 1.13 Jest ve mimikler

İletişimi engelleyen durumlarla ilgili verilen metni inceleyiniz.

Gerek günlük yaşamda gerek dijital ortamlarda dikkatsizlik, sabırsızlık, empati kuramama, düşünceyi yanlış ifade etme gibi nedenler iletişim çatışmalarına yol açabilir. Bu çatışmalar kimi zaman kişinin kendi davranışlarından kimi zaman da iletişim kurduğu kişiden kaynaklanabilir.

İletişim engeli; bireyler arasında duygu, düşünce, bilgi ve ihtiyaçların doğru, açık ve etkili bir şekilde aktarılmasını zorlaştıran ya da tamamen engelleyen tutum, davranış, sözlü veya sözsüz etkenlerin tümüdür. Bu engeller; mesajın gönderilmesi, algılanması, yorumlanması veya geri bildirim sürecinde aksamalara neden olarak iletişimin amacına ulaşmasını önler. Konuşurken sürekli telefonu kontrol etmek, karşıdaki kişinin sözünü kesmek, sık sık öğüt vermek, alaycı bir üslup kullanmak gibi davranışlar etkili iletişimi bozar. Dijital ortamlarda ise mesajların net olmaması, insanların daha kolay kırıcı olabilmesi, ağ bağlantısının kopması iletinin geç gitmesi, dijital dili herkesin bilmemesi etkili iletişimi engeller. Bu tür durumların farkında olmak ve iletişimi engelleyen davranışlardan uzak durmak olumlu iletişim için önemlidir.

Sen dili; karşıdaki kişiyi suçlayan, yargılayan, eleştiren ve hedef alan ifadelerin kullanıldığı iletişim biçimidir (Görsel 1.14). Sen dili ile kurulan cümleler genellikle yanlış anlaşılmalara ve tartışmalara neden olur. Sen dili davranış, söz, duygu veya düşünceye odaklanmaz ve doğrudan kişiliği hedef alır. Örneğin "Odanı hiç toplamıyorsun, her yeri dağınık bırakıyorsun.", "Beni hiç dinlemiyorsun, sürekli telefonla ilgileniyorsun.", "Verdiğin sözleri unutuyorsun, hiç sözünde durmuyorsun." gibi ifadeler suçlayıcı ve yargılayıcı olmakla birlikte eleştiri de içerir.

Sen Dili

Olumsuz ve suçlayıcıdır.

Davranıştan çok kişi odaklıdır.

Karşıdaki kişinin iletişim kurmaktan kaçınmasına neden olur.

Benlik saygısını zedeler.

Sen Dilini Yansıtan Örnek Cümleler

1. Sürekli derslerine geç kalıyorsun, çok sorumsuz bir insansın! 2. Odanı hiç toplamıyorsun, her zaman arkandan ben toplamak zorunda mıyım?

Konuşan kişiyi dikkatle ve saygıyla dinlemek, konuşma sırasında ben dilini kullanmak, göz teması ve empati kurmak etkili iletişim için oldukça önemlidir. Hem sınıfta hem de sosyal hayatta insanları anlamaya çalışmak, saygıyla dinlemek ve barışçıl bir yaklaşım sergilemek bireye güven ve mutluluk verir. Bu şekilde kurulan iletişim ile sevgi, saygı, yardımlaşma, dostluk gibi değerler gelişir. Ayrıca sınıf içinde etkili iletişim yöntemlerini kullanarak güçlü iletişim kurmak arkadaşlık ilişkilerini daha sağlam hâle getirir. Bu nedenle etkili iletişimi olumsuz etkileyen davranışlardan kaçınmak gerekir.

Aşağıda etkili iletişimi engelleyen durumlarla ilgili bir beyin fırtınası etkinliği verilmiştir. Uygulama adımlarını takip ederek arkadaşlarınızla birlikte etkinliği yapınız.

Kontrol Listesi

Uygulama Adımları

Dijital Dünyada Doğru İletişim

Öğretmeninizin rehberliğinde sayıca eşit gruplara ayrılınız.

Günlük hayatta ve dijital ortamlarda karşılaştığınız etkili iletişime engel olan durumlarla ilgili beyin fırtınası yapınız.

! Beyin fırtınası etkinliğinin yanda yer alan karekoddaki kontrol listesiyle değerlendirileceğini unutmayınız.

Olumlu ve olumsuz iletişim yollarıyla ilgili videoyu izleyiniz ve iletişim problemlerinin nedenlerini balık kılçığının üzerine yazınız.

Olumlu ve
Olumsuz
İletişim Yolları

İletişim Problemlerinin Nedenleri

Karşıdaki kişiyi dikkatli dinlememek.

İletişim Problemlerinin Nedenleri

Karşıdaki kişiyi dikkatli dinlememek (Kitapta verilen örnek)

Sen dili kullanmak ve suçlayıcı ifadeler tercih etmek

Empati kurmaktan kaçınmak ve sadece kendi fikrini savunmak

Beden dilini sert, tehditkâr veya ilgisiz kullanmak

Konuşurken göz teması kurmamak veya sürekli telefonla ilgilenmek

Karşı tarafın sözünü kesmek ve sabırsız davranmak

Etkili iletişim yalnızca sözcüklerle kurulmaz. İnsanların bakışları, ses tonları, beden dilleri ve davranışları da iletişimin bir parçasıdır. Sevgi, saygı ve anlayış temelli bir tutum iletişimi güçlendirir. Kardeşiniz bir eşyanıza yanlışlıkla zarar verdiğinde ona hemen kızmak yerine "Bir dahaki sefere daha dikkatli ol, olur mu?" veya grup çalışması sırasında soruyu yanlış anlayan arkadaşınıza "İstersen birlikte tekrar bakalım." demek barışçıl iletişime örnektir. Nitekim sevgi temelli bir iletişim insanlar arasındaki ilişkilerin olumlu yönde gelişmesine ve iletişimin güçlenmesine katkıda bulunur.

Sevgi ve dostlukla ilişkili değerleri göz önünde bulundurarak aşağıdaki ifadeleri tamamlayınız. Etkinliğin sonundaki soruları cevaplayarak sevgi ve dostluk ile ilgili bir slogan yazınız. Yazdığınız sloganı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Cümle Tamamlama Çalışması

Seninle arkadaş olduğum için kendimi çok şanslı ve mutlu hissediyorum.

Geçen gün yaşanan olay için gerçekten üzgünüm, seni kırmak istememiştim.

n gün yaşanan
ay için

Seni tanıdığım için mutluyum, hayatıma çok güzel bir değer kattığımı düşünüyorum.

nıdığım için

Fikirlerine değer veriyorum bu yüzden karar alırken senin de görüşünü almak istiyorum.

değer veriyorum
den

Eğer seni kırdıysam içtenlikle özür dilerim.

Senin en sevdiğim özelliğin yardımsever ve dürüst olmandır.

Düşüncelerine saygı duymadığımı hissettiysen lütfen beni bağışla, amacım bu değildi.

diğim özelliğin

Sana karşı kullandığım o kelime için çok pişmanım, bir daha tekrarlamayacağım.

hissettiysen

Sana karşı kullandığım
o kelime için

Sevgi ve dostluk ile ilgili tamamladığınız sözler size kendinizi nasıl hissettirdi?

1. Sevgi ve dostluk ile ilgili tamamladığınız sözler size kendinizi nasıl hissettirdi?

Cevap: Kendimi daha huzurlu, mutlu ve arkadaşlarıma karşı daha yakın ve güvende hissettirdi.

2. Sevgi dolu sözler dostluğu nasıl etkiler?

Cevap: Dostluk bağlarını kuvvetlendirir, güven duygusunu artırır ve aradaki kırılganlıkların kolayca çözülmesini sağlar.

3. Etkili iletişim dostluğu nasıl güçlendirir?

Cevap: Yanlış anlaşılmalara önler, saygı ve anlayışı artırır, arkadaşlar arasında daha dürüst ve samimi bir bağ kurulmasını sağlar.

4. Sevgi ve dostluk ile ilgili bir slogan yazınız:

Cevap: Tatlı dil dostluk bağlar, sevgi dolu yürekler engelleri aşar!

Sevgi ve dostluk ile ilgili aşağıdaki alana bir slogan yazınız.

Uygulama adımlarını takip ederek, arkası yarın tekniğini kullanarak verilen etkinliği yapınız.

Uygulama Adımları

Bir Sonraki Adım

Aşağıda verilen iletişime engel olan durumlarla ilgili örnek olayı okuyunuz. "Bundan sonra neler olabilir?" sorusuna yönelik tahminlerinizi tahtaya yazınız. Tahminlerinizi olumlu ve olumsuz davranışlar şeklinde sınıflandırarak aşağıdaki tabloya yazınız.

Uzlaşmanın Gücü

Ahmet ve Merve, aynı sınıfta okuyan iki yakın arkadaştı. Bir gün sosyal bilgiler öğretmenleri onlara "çevre kirliliği ve çözüm önerileri" konulu bir proje ödevi verdi. Projeyi birlikte hazırlamak için bir araya gelen Ahmet ve Merve'nin ilgi alanları birbirinden farklıydı. Ahmet, bilgisayar ve teknolojiyle ilgilenmeyi severken Merve ise resim yapmaya çok meraklıydı. Bu nedenle projeyi hazırlamak için nasıl bir yol izleyecekleri konusunda fikir ayrılığı yaşadılar. Ahmet, bilgisayarda ayrıntılı bir sunum hazırlamanın en etkili yöntem olduğunu söylerken Merve, konuyu resim ve afişlerle anlatmanın daha ilgi çekici olacağını savunuyordu. İkisi de kendi fikrinin doğru olduğunu düşündüğü için aralarında tartışma başladı...

(Bu kitap için yazarlar tarafından hazırlanmıştır.)

Olumlu Davranışlar

Birbirlerinin fikirlerini sabırla dinlemeleri

Hem bilgisayar sunumu hem afiş içeren ortak bir yol bulmaları

Yeteneklerini birleştirip yardımlaşarak çalışmaları

Olumsuz Davranışlar

Kendi fikrinde ısrar edip diğerini dinlememek

Birbirlerine sen diliyle suçlamalarda bulunmak

İnatlaşarak ödevi yapmaktan vazgeçmek veya kavga etmek

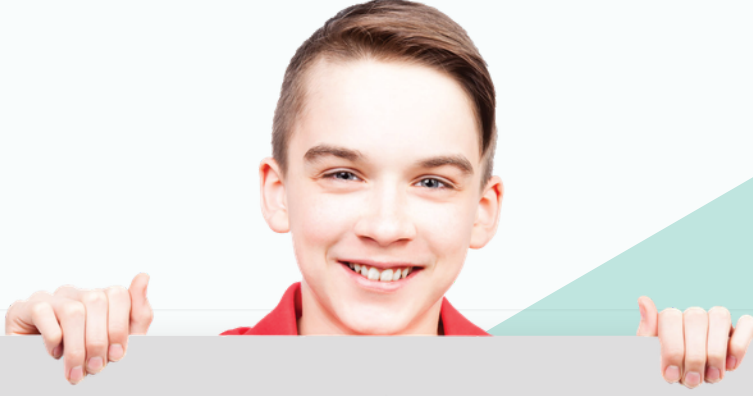
"Uzlaşmanın Gücü" adlı hikâyenin devamını karekoddan dinleyiniz.

Hikâyenin devamı ile tahminlerinizi karşılaştırınız.

Yaptığınız karşılaştırma sonucunda çatışmayı uzlaşmaya dönüştüren davranışların neler olduğunu aşağıda verilen alana yazınız.

Belirlediğiniz davranışlardan hareketle olumlu iletişimin bireyler arası ilişkilerdeki önemine yönelik çıkarımlarınızı paylaşınız.

Uzlaşmanın
Gücü Hikâyesi-
nin Devamı

Çatışmayı uzlaşmaya dönüştüren davranışlar:

Bireylerin kendi düşüncelerini ben diliyle ifade etmesi.

Birbirlerinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine saygı göstermesi.

Ortak bir noktada buluşmak için esneklik ve anlayış göstermesi.

Soruna değil, çözüme odaklanarak iş birliği yapması.

Olumlu iletişimin bireyler arası ilişkilerdeki önemine

yönelik çıkarımlar: Olumlu iletişim, farklı düşüncelere sahip bireylerin çatışmak yerine birlikte üretmesini sağlar.

İlişkilerde güven, saygı ve huzur ortamı oluşturarak

sorunların yıkıcı değil, yapıcı bir şekilde çözülmesine katkı sunar.

Sayfa 16'da Hazırlanan Soruların Cevapları

1. İletişim esnasında göz teması kurmak neden önemlidir?

Cevap: Karşıdaki kişiye "Seni önemsiyorum ve dikkatle dinliyorum" mesajı verir. (Kitapta verilen cevap)

2. İletişimde ben dili kullanmak insan ilişkilerini nasıl etkiler?

Cevap: Karşı tarafı suçlamadığı için savunmaya geçmesini önler, anlayış ve empatiyi artırarak iletişimi olumlu etkiler.

3. Empati kurmak bir tartışmanın büyümesini nasıl engeller?

Cevap: Kişinin olaya karşı tarafın gözünden bakmasını sağlayarak öfkeyi azaltır ve uzlaşmayı kolaylaştırır.

4. Karşımızdaki kişinin konuşurken sözünü kesmemek neden etkili dinlemenin bir parçasıdır? Cevap: Karşı tarafa duyulan saygıyı gösterir ve duygu ile düşüncelerin eksiksiz bir şekilde anlaşılmasını sağlar.

Kinlik sonrasında kendinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmış-
en uygun olan seçeneği "X" ile işaretleyiniz.

5. İletişimde sen dili kullanıldığında karşı taraf nasıl bir tepki verir?

Cevap: Karşı taraf kendisini suçlanmış ve değersiz hisseder; savunmaya geçer veya iletişim kurmaktan kaçınır.

2 İletişim problemlerinin nedenleri ile ilgili balık kılıçlı diyagramı hazırladım.

3 Arkası yarın tekniğinde olumlu ve olumsuz davranışları doğru bir şekilde gruplandırımdı.

4 Çatışmadan uzlaşmaya giden yolda hangi davranışların önemli olduğunu doğru bir şekilde yazdım.

5 Soruları uygun şekilde cevapladım.

Çalışmalarınızı verimli şekilde sürdürebilmeniz için "Kısmen" ya da "Hayır" seçeneklerini işaretlediğiniz bölümleri gözden geçiriniz. Bu bölümlerdeki eksikliklerinizi araştırarak veya öğretmeninizden destek alarak tamamlayınız.

Uygulama adımlarını takip ederek aşağıda verilen alana olumlu iletişimin önemi ile ilgili şiir, slogan, özlü söz veya hikâye yazınız.

Bütüncül Dereceli
Puanlama Anahtarı

Uygulama Adımları

Olumlu İletişimin Önemi

Belirlediğiniz çalışmayla ilgili daha önce yapılmış örnekleri inceleyiniz.

Bir çalışma planı hazırlayınız.

Slogan veya özlü söz yazmaya karar vermeniz durumunda bunların en az ikişer tane olmasına dikkat ediniz.

Yaptığınız çalışmanın özgün olmasına dikkat ediniz.

! Hazırladığınız ürünün bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirileceğini unutmayınız.

Sloganlar:

Tatlı söz gönül alır, doğru iletişim dost tutar.

Ön yargıyı kır, empatiyle bak, iletişimde iz bırak!

Özlü Sözler:

Sevgiyle söylenen her söz, kalbe açılan en güzel kapıdır.

Dinlemek anlamamanın, anlamak ise dostluğun başlangıcıdır.

Gelecek Derse Hazırlık

Özel gereksinimli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları kolaylıkları veya engelleri gözlemleyiniz. Bu bireylerin hayatını daha da kolaylaştırmak için ne tür düzenlemeler yapılabileceğine dair fikirlerinizi ve çözüm önerilerinizi defterinize not ediniz.

Sınıfta oluşturulacak iki grup için iki çuval, iki göz bandı veya bez parçası ile her öğrenci için birer kırmızı ve beyaz balon getiriniz.